

BÁO CÁO CHUYÊN ĐỀ

Tuần 11/2022

Tài liệu tham khảo phục vụ Ủy ban Quốc gia về chuyển đổi số

Số: 02/BC-UBQGCĐS

Ngày 18 tháng 3 năm 2022

LƯU HÀNH NỘI BỘ

Bộ Thông tin và Truyền thông, cơ quan thường trực của Ủy ban Quốc gia về chuyển đổi số gửi báo cáo chuyên đề tham khảo phục vụ công tác lãnh đạo, chỉ đạo, điều phối của Ủy ban Quốc gia và Ban Chỉ đạo chuyển đổi số của các bộ, ngành, địa phương như sau:

TỔ CHỨC, BỘ MÁY VỀ CHUYỂN ĐỔI SỐ

Chuyển đổi số là quá trình thay đổi tổng thể và toàn diện của các cá nhân và tổ chức về cách sống, cách làm việc từ môi trường thực mà chúng ta đã quen thuộc sang môi trường mới là môi trường số. Vì vậy, chuyển đổi số trong mỗi cơ quan, tổ chức nói riêng và cả quốc gia nói chung chỉ có thể thành công khi được người lãnh đạo cao nhất vào cuộc, quyết tâm, quyết liệt, xác định chiến lược đúng đắn, cùng với việc thiết lập bộ máy thực thi đồng bộ, hiệu lực, hiệu quả, xuyên suốt các cấp, các ngành.

Ở Việt Nam, với quyết tâm lấy chuyển đổi số là phương thức, mô hình phát triển trong giai đoạn mới, định hướng chuyển đổi số đã được đưa vào các văn bản chiến lược cao nhất của Đảng, chính quyền các cấp; bộ máy thực thi về chuyển đổi số đang được củng cố, hình thành từ Trung ương đến địa phương và bắt đầu phát huy hiệu quả. Cụ thể:

(1) Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã xác định đẩy mạnh chuyển đổi số quốc gia là một trong những định hướng phát triển đất nước giai đoạn 2021 - 2030. Tại các địa phương, 46 tỉnh ủy/thành ủy đã ban hành nghị quyết riêng để định hướng chiến lược chuyển đổi số. Định hướng, chiến lược chuyển đổi số của các cấp ủy Đảng được hiện thực hóa, đưa vào thực thi thông qua các chương trình, kế hoạch, đề án chuyển đổi số của các cấp chính quyền. Trên quy mô quốc gia, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 749/QĐ-TTg ngày 03/6/2020 phê duyệt Chương trình Chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030; 15 bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc chính phủ, 55 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã ban hành chương trình/kế hoạch/đề án riêng về chuyển đổi số trong giai đoạn 2021-2025.

(2) Ủy ban Quốc gia về chuyển đổi số đã được thành lập trên cơ sở kiện toàn Ủy ban Quốc gia về Chính phủ điện tử để chỉ đạo, điều hành chuyển đổi số trên quy mô quốc gia; **100%** bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc chính phủ, **58** tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã thành lập Ban chỉ đạo chuyển đổi số của bộ/tỉnh trên cơ sở kiện toàn Ban Chỉ đạo xây dựng Chính phủ điện tử/Chính quyền điện tử để chỉ đạo, điều phối chuyển đổi số của bộ/tỉnh. Bộ máy chuyên trách về công nghệ thông tin và truyền thông các cấp ngày càng phát huy vai trò tham mưu, tổ chức thực thi chuyển đổi số. Ngoài ra, cũng xuất hiện một số mô hình mới, với sự tham gia của nhiều thành phần xã hội, để thúc đẩy chuyển đổi số, tiêu biểu như Tổ công nghệ số cộng đồng.

Trong giai đoạn tới, công tác kiện toàn tổ chức bộ máy vẫn cần được coi là nhiệm vụ quan trọng nhất để thực hiện thành công các định hướng chiến lược, mục tiêu chuyển đổi số của Quốc gia. Trong đó, các bộ, ngành, địa phương cần tập trung một số nội dung: (1) Ban hành và tổ chức triển khai Nghị quyết của cấp ủy Đảng về chuyển đổi số; (2) Ban hành và tổ chức triển khai Kế hoạch tổng thể giai đoạn 05 năm và Kế hoạch hành động hằng năm về chuyển đổi số; (3) Kiện toàn và phát huy vai trò của Ban Chỉ đạo chuyển đổi số; (4) Kiện toàn và phát huy vai trò tham mưu, tổ chức triển khai chuyển đổi số của cơ quan chuyên trách công nghệ thông tin của các bộ, ngành, Sở Thông tin và Truyền thông các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương; (5) Thành lập và tổ chức hoạt động hiệu quả Tổ công nghệ số cộng đồng và hình thành mạng lưới công nghệ số cộng đồng hỗ trợ triển khai chính phủ số, kinh tế số và xã hội số.

1. Số liệu thống kê:

1.1. Mô hình tổ chức chuyên trách về công nghệ thông tin (CNTT) của các bộ, ngành, địa phương:

Bộ, ngành có cơ quan chuyên trách về CNTT theo mô hình Cục: **10/30 cơ quan;**

Bộ, ngành có cơ quan chuyên trách về CNTT theo mô hình Trung tâm: **20/30 cơ quan;**

30/30 bộ, ngành có Thứ trưởng hoặc Lãnh đạo cấp tương đương phụ trách lĩnh vực CNTT;

Các địa phương có cơ quan chuyên trách về CNTT là Sở Thông tin và Truyền thông: **62/63 tỉnh;**

Các địa phương có cơ quan chuyên trách về CNTT khác: **1/63 tỉnh** (tỉnh Bạc Liêu với Sở Văn hóa, Thông tin, Thể thao và Du lịch Bạc Liêu);

Các địa phương có Chủ tịch UBND tỉnh trực tiếp phụ trách lĩnh vực CNTT: **4/63 tỉnh** (Đắk Nông, Điện Biên, Lào Cai, Phú Yên);

Các địa phương có Phó Chủ tịch UBND tỉnh phụ trách lĩnh vực CNTT: **59/63 tỉnh.**

1.2. Về việc thành lập/kiện toàn Ban Chỉ đạo chuyển đổi số của bộ, ngành, địa phương:

Tính đến ngày 07/3/2022, số lượng bộ, ngành đã thành lập/kiện toàn Ban Chỉ đạo chuyển đổi số là **30/30 cơ quan**;

Số lượng tỉnh, thành phố đã thành lập/kiện toàn Ban Chỉ đạo chuyển đổi số là **58/63 tỉnh**;

Bảng 1 – Các bộ, ngành và địa phương kiện toàn BCD về CDS sớm nhất

BỘ, NGÀNH		ĐỊA PHƯƠNG	
5 bộ, ngành thực hiện sớm nhất	Thời gian	5 tỉnh thực hiện sớm nhất	Thời gian
Bộ Thông tin và Truyền thông	25/01/2021	Bến Tre	11/01/2021
Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn	16/6/2021	Lào Cai	25/02/2021
Bộ Công Thương	21/6/2021	Thái Nguyên	13/4/2021
Đài Truyền hình Việt Nam	26/8/2021	Bà Rịa - Vũng Tàu	20/5/2021
Bộ Nội vụ	30/8/2021	Ninh Thuận	18/6/2021

Các tỉnh, thành phố chưa thành lập/kiện toàn (**05/63 tỉnh**): *Bình Định, Bình Thuận, thành phố Hồ Chí Minh, Lai Châu, Phú Thọ.*

1.3. Về việc ban hành Nghị quyết/Chỉ thị về Chuyển đổi số:

Tính đến ngày 07/3/2022, số lượng tỉnh, thành phố đã ban hành Nghị quyết/Chỉ thị về Chuyển đổi số là **46/63 tỉnh**;

Bảng 2 – Các địa phương ban hành Nghị quyết về chuyển đổi số sớm nhất

5 tỉnh ban hành Nghị quyết tỉnh ủy về Chuyển đổi số sớm nhất	Thời gian
Bến Tre	20/10/2020
Hậu Giang	2/12/2020
Thái Nguyên	31/12/2020
Tây Ninh	26/01/2021
Hải Dương	26/3/2021

Các tỉnh, thành phố chưa ban hành (**17/63 tỉnh**): *An Giang, Bắc Ninh, Bình Dương, Bình Thuận, Cà Mau, Đồng Nai, Hà Nam, Hà Nội, Kiên Giang, Lâm Đồng, Nghệ An, Phú Yên, Quảng Bình, Quảng Ngãi, thành phố Hồ Chí Minh, Vĩnh Long, Vĩnh Phúc.*

1.4. Về việc ban hành Kế hoạch chuyển đổi số năm 2022:

Tính đến ngày 07/3/2022, số lượng bộ, ngành đã ban hành Kế hoạch chuyển đổi số năm 2022 là **7/30 cơ quan**;

Số lượng tỉnh, thành phố đã ban hành Kế hoạch Chuyển đổi số năm 2022 là **25/63 tỉnh**.

Bảng 3 – Các bộ, ngành và địa phương ban hành Kế hoạch về CDS sớm nhất

BỘ, NGÀNH		ĐỊA PHƯƠNG	
5 bộ, ngành thực hiện sớm nhất	Thời gian	5 tỉnh thực hiện sớm nhất	Thời gian
Bộ Kế hoạch và Đầu tư	14/10/2021	Điện Biên	18/10/2021
Ủy ban Dân tộc	17/11/2021	Bắc Giang	2/11/2021
Bộ Giao thông vận tải	27/12/2021	Trà Vinh	4/11/2021
Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn	31/12/2021	Cao Bằng	24/11/2021
Bộ Tư pháp	31/12/2021	Hải Dương	26/11/2021

- Các bộ, ngành chưa ban hành (**23/30 cơ quan**): Bộ Quốc phòng, Bộ Công an, Bộ Ngoại giao, Bộ Nội vụ, Bộ Tài chính, Bộ Công Thương, Bộ Xây dựng, Bộ Tài nguyên và Môi trường, Bộ Thông tin và Truyền thông, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Bộ Khoa học và Công nghệ, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Y tế, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam, Thanh tra Chính phủ, Đài Tiếng nói Việt Nam, Ban Quản lý Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh, Bảo hiểm Xã hội Việt Nam, Thông tấn xã Việt Nam, Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam, Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam, Ủy ban Quản lý vốn nhà nước tại doanh nghiệp.

- Các tỉnh, thành phố chưa ban hành (**38/63 tỉnh**): An Giang, Bà Rịa - Vũng Tàu, Bắc Kạn, Bạc Liêu, Bắc Ninh, Bến Tre, Bình Định, Bình Dương, Bình Thuận, Cà Mau, Đà Nẵng, Đồng Tháp, Hà Nam, Hà Nội, Hải Phòng, Hậu Giang, Hòa Bình, Khánh Hòa, Kon Tum, Lai Châu, Lâm Đồng, Lạng Sơn, Nam Định, Nghệ An, Phú Thọ, Phú Yên, Quảng Ninh, Quảng Trị, Sóc Trăng, Tây Ninh, Thái Bình, Thanh Hóa, Thừa Thiên - Huế, Tiền Giang, thành phố Hồ Chí Minh, Tuyên Quang, Vĩnh Long, Vĩnh Phúc.

2. Một số kinh nghiệm của bộ, ngành:

Chuyển dịch từ tổ chức triển khai ứng dụng CNTT trong hoạt động của cơ quan, đơn vị sang chủ trì, điều phối, dẫn dắt chuyển đổi số toàn ngành.

Trước đây, các bộ, ngành tổ chức triển khai ứng dụng CNTT trong hoạt động nội bộ của bộ, ngành. Chức năng, nhiệm vụ tham mưu và thực thi này được giao cho đơn vị chuyên trách về CNTT.

Ngày nay, các bộ, ngành tổ chức triển khai chuyển đổi số toàn ngành, bao gồm chuyển đổi số hoạt động quản lý nhà nước và thực thi pháp luật của ngành và chuyển đổi số hoạt động sản xuất, kinh doanh của cả ngành. Ví dụ, Cục Công nghệ thông tin của Bộ Y tế không chỉ là triển khai chuyển đổi số trong hoạt động Y tế, mà còn thúc đẩy hoạt động khám chữa bệnh từ xa, hồ sơ bệnh án điện tử ở các bệnh viện. Vì thế, chức năng, nhiệm vụ của đơn vị chuyên trách về CNTT cũng cần được xem xét thay đổi, bổ sung cho phù hợp với yêu cầu mới.

Trung tâm công nghệ phòng, chống Covid-19 quốc gia - Mô hình huy động sức mạnh cộng đồng được hình thành từ cuộc chiến chống dịch.

Trước yêu cầu của Lãnh đạo Chính phủ về việc thúc đẩy ứng dụng công nghệ trong công tác phòng, chống và kiểm soát dịch bệnh Covid-19, Bộ Y tế và Bộ Thông tin và Truyền thông đã phối hợp cùng các chuyên gia và các doanh nghiệp công nghệ lớn thành lập Trung tâm công nghệ phòng, chống Covid-19 quốc gia. Mô hình này được thiết lập để thực hiện 2 mục tiêu: (i) áp dụng công nghệ chống dịch và (ii) đẩy nhanh tiến trình chuyển đổi số ngành Y tế, hình thành một mối quan hệ hữu cơ giữa một bên đặt đề bài là ngành Y tế và một bên hiện thực hoá bằng công nghệ là ngành Thông tin và Truyền thông.

Trong giai đoạn dịch bệnh Covid-19 bùng phát, lấy Trung tâm công nghệ phòng, chống Covid-19 quốc gia làm hạt nhân, nhiều địa phương đã chủ động thiết lập mô hình Trung tâm công nghệ phòng, chống Covid địa phương kết nối với trung tâm quốc gia, trước hết là để triển khai nhanh các nền tảng công nghệ phòng, chống dịch trên địa bàn. Tuy nhiên, đây chính là mô hình giúp các địa phương tiến hành chuyển đổi số lĩnh vực y tế ngay trong giai đoạn dịch bệnh diễn biến phức tạp. Mô hình này là sự kết hợp giữa 2 ngành Y tế và Công nghệ, giữa các cơ quan quản lý và các chuyên gia, doanh nghiệp, giữa cơ quan chính quyền các cấp và các tổ chức đoàn thể, xã hội.

Một số địa phương đã triển khai rất hiệu quả mô hình này, có thể kể đến như:

Tỉnh Bắc Giang đã triển khai hiệu quả các nền tảng công nghệ hỗ trợ ngành Y tế thông qua mô hình trung tâm công nghệ địa phương, đặc biệt là nền tảng hỗ

trợ lấy mẫu và trả kết quả xét nghiệm theo hình thức điện tử trực tuyến, giúp chính quyền tỉnh nhanh chóng kiểm soát được dịch bệnh bùng phát ở đợt dịch thứ ba.

Cũng từ mô hình này, tỉnh Lạng Sơn đã là địa phương đầu tiên triển khai thành công sáng kiến Tổ công nghệ số cộng đồng thực hiện các hoạt động tuyên truyền, hướng dẫn, hỗ trợ người dân sử dụng công nghệ số, đưa công nghệ số vào mọi ngõ ngách cuộc sống.

Thừa Thiên - Huế khai thác hiệu quả của nền tảng quản lý ra vào bằng mã QR để thần tốc hiện thức hoá mục tiêu mỗi người dân một mã QR trên địa bàn tỉnh, tạo cơ sở vững chắc cho việc triển khai các hoạt động chuyển đổi số không chỉ của lĩnh vực y tế mà còn nhiều lĩnh vực khác.

Trung tâm công nghệ phòng, chống Covid-19 trong lĩnh vực y tế chính là một ví dụ điển hình về mô hình để triển khai chuyển đổi số. Mô hình này phải có sự hiện diện và chủ trì của cơ quan chuyên trách lĩnh vực (tri thức ngành), có sự tham gia của lực lượng công nghệ, và đặc biệt cần có sự nhận thức đầy đủ và tham gia sâu rộng của chính quyền, đoàn thể các cấp cơ sở.

3. Một số kinh nghiệm của địa phương:

Thái Nguyên sớm ban hành Nghị quyết về chuyển đổi số và có Ngày chuyển đổi số của Tỉnh.

Chuyển đổi số muốn thành công cần tổng thể, toàn dân, toàn diện, có sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, vì vậy cần được chỉ đạo sát sao, xuyên suốt của các cấp ủy Đảng. Ở các tỉnh/thành phố, Nghị quyết của tỉnh ủy/thành ủy về chuyển đổi số là kim chỉ nam, định hình chiến lược chuyển đổi số tại địa phương.

Ngày 31/12/2020, Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Thái Nguyên đã ban hành Nghị quyết số 01-NQ/TU về Chương trình chuyển đổi số của tỉnh, giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030. Nghị quyết xác định mục tiêu tổng quát là đổi mới căn bản, toàn diện công tác quản lý, điều hành của nhà nước tiến tới xây dựng chính quyền số, phát triển kinh tế số, xã hội số; đưa Thái Nguyên trở thành trung tâm chuyển đổi số khu vực trung du miền núi phía Bắc, đến năm 2025 thuộc nhóm 15, đến năm 2030 thuộc nhóm 10 tỉnh dẫn đầu cả nước về chuyển đổi số.

So với các địa phương khác, Thái Nguyên là một trong các tỉnh đầu tiên của cả nước ban hành Nghị quyết của tỉnh ủy/thành ủy về chuyển đổi số. Căn cứ Nghị quyết, Ủy ban nhân dân tỉnh Thái Nguyên đã ban hành và tổ chức triển khai Kế hoạch thực hiện Chương trình chuyển đổi số và Quyết định lấy ngày 31 tháng 12 là Ngày chuyển đổi số của Tỉnh; Ngày để tổng kết kết quả đạt được, tôn vinh những tổ chức, cá nhân có đóng góp trong chuyển đổi số hằng năm, đồng thời tuyên truyền, nâng cao nhận thức, xác định các giải pháp để thúc đẩy chuyển đổi số cho giai đoạn tiếp theo.

Từ sự chỉ đạo, vào cuộc sớm, sát sao của các cấp uỷ đảng, chính quyền, chuyển đổi số tỉnh Thái Nguyên đã đạt được nhiều kết quả quan trọng, đặc biệt là phát triển chính quyền số để dẫn dắt chuyển đổi số. Đến nay, 100% dịch vụ công đủ điều kiện đã được cung cấp trực tuyến mức độ 4; khoảng 2 triệu văn bản gửi nhận qua Hệ thống quản lý văn bản và điều hành; Ứng dụng công dân Thái Nguyên “C-ThaiNguyen” được đưa vào sử dụng là cầu nối giữa chính quyền và người dân, là kênh thông tin thu hút người dân gửi các thông tin phản ánh hiện trường tới Chính quyền.

Yên Bái, đổi mới cách thức hoạt động của Sở Thông tin và Truyền thông, thành lập Trung tâm Chuyển đổi số của Tỉnh.

Chuyển đổi số là việc khó, việc mới đối với tỉnh Yên Bái nói riêng và các địa phương nói chung. Muốn chuyển đổi số phải có cơ quan thực hiện vai trò dẫn dắt, làm đúng, bài bản, rõ kết quả, từ đó tạo hiệu ứng lan tỏa, mở rộng; ở quy mô cấp tỉnh, đó chính là vai trò của Sở Thông tin và Truyền thông.

Xuất phát từ 24 biên chế công chức, 15 biên chế viên chức tại 04 phòng và 01 đơn vị sự nghiệp, để thực hiện sứ mệnh dẫn dắt chuyển đổi số của Tỉnh, Sở Thông tin và Truyền thông tỉnh Yên Bái xác định phải có cách làm mới, ưu tiên hàng đầu là đổi mới tổ chức, phân công nhiệm vụ trong Sở.

Theo cách thức cũ, tham mưu và tổ chức quản lý nhà nước về công nghệ thông tin, chuyển đổi số được giao chuyên biệt cho 5 công chức Phòng Công nghệ thông tin thực hiện, giai đoạn hiện nay, khó có thể đảm đương được khối lượng công việc lớn. Nhằm tối ưu hóa nguồn nhân lực, Sở Thông tin và Truyền thông đã giao nhiệm vụ cho tất cả các phòng, đơn vị thuộc Sở tham gia các Nhóm công tác chuyển đổi số do Giám đốc Sở thành lập. Hiện nay, 100% công chức, viên chức vừa thực hiện nhiệm vụ chuyên môn được giao, vừa tham gia 05 Nhóm công tác xây dựng mô hình thí điểm chuyển đổi số (*cơ quan nhà nước, cấp xã/phường, cấp huyện, doanh nghiệp, trường học*) và Nhóm công tác triển khai thí điểm “Sổ tay đảng viên điện tử”. Với mô hình này, lực lượng tham gia chuyển đổi số của Sở đã tăng gấp 4 lần so với trước.

Đặc biệt, Sở Thông tin và Truyền thông tham mưu UBND tỉnh ban hành Quyết định số 262/QĐ-UBND ngày 28/2/2022 đổi tên Trung tâm Công nghệ thông tin và Truyền thông thuộc Sở thành Trung tâm Chuyển đổi số tỉnh Yên Bái và bổ sung chức năng: *Triển khai nhiệm vụ chuyển đổi số; tư vấn, xây dựng và triển khai giải pháp, cung cấp dịch vụ, sản phẩm phục vụ chính quyền số, kinh tế số, xã hội số, phát triển đô thị thông minh*. Đây là Trung tâm Chuyển đổi số - đơn vị sự nghiệp chuyên trách về chuyển đổi số của tỉnh thuộc Sở Thông tin và Truyền thông đầu tiên của cả nước, có vai trò kết nối, tư vấn, hướng dẫn, hỗ trợ các cơ

quan, đơn vị, doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh ứng dụng các nền tảng số, chuyển đổi số hiệu quả, hướng đến người dân.

Thông qua đổi mới mô hình tổ chức, cách thức tổ chức công việc, Sở Thông tin và Truyền thông tỉnh Yên Bái đã bước đầu khắc phục khó khăn, huy động tối đa nguồn nhân lực để thực hiện vai trò dẫn dắt chuyển đổi số trong điều kiện tỉnh miền núi còn nhiều khó khăn.

Lạng Sơn và những sáng kiến về tổ chức triển khai chuyển đổi số.

Kiến toàn tổ chức bộ máy chuyển đổi số:

Ngày 23/11/2021, UBND tỉnh Lạng Sơn ban hành Quyết định số 33/2021/QĐ-UBND quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Sở Thông tin và Truyền thông tỉnh Lạng Sơn. Theo đó, chức năng, nhiệm vụ và cơ cấu tổ chức của Sở Thông tin và Truyền thông được kiện toàn; bổ sung thêm các chức năng, nhiệm vụ về chuyển đổi số, chính quyền số, kinh tế số, xã hội số, cửa khẩu số, hạ tầng số, an toàn, an ninh thông tin, đô thị thông minh; đổi tên Phòng Công nghệ thông tin thành Phòng Chuyển đổi số, Phòng Bưu chính - Viễn thông thành Phòng Hạ tầng số, Trung tâm Công nghệ thông tin và Truyền thông thành Trung tâm Công nghệ số; chức năng, nhiệm vụ của các đơn vị thuộc Sở được điều chỉnh theo tên tương ứng.

Việc bổ sung chức năng, nhiệm vụ, kiện toàn tổ chức bộ máy, là điều kiện tiên quyết để Sở Thông tin và Truyền thông tỉnh Lạng Sơn thực hiện tốt chức năng tham mưu giúp Ủy ban nhân dân tỉnh quản lý nhà nước về chuyển đổi số và dẫn dắt toàn diện các hoạt động chuyển đổi số tại địa phương. Không còn chỉ giới hạn trong các nhiệm vụ truyền thống về phát triển chính phủ điện tử, chính phủ số, Sở Thông tin và Truyền thông Lạng Sơn còn chủ trì điều phối các hoạt động về kinh tế số như đưa người nông dân lên các sàn TMĐT, xã hội số như triển khai các nền tảng dạy học trực tuyến, khám chữa bệnh từ xa, các giải pháp và công cụ phòng, chống dịch bệnh, v.v...

Sáng kiến về Tổ công nghệ số cộng đồng:

Xuất phát từ đặc điểm là một tỉnh miền núi, có nhiều xã nông thôn rất xa cách thị trấn, thị tứ, đi lại khó khăn, người dân sinh sống chủ yếu theo phương thức truyền thống, trao đổi hàng hoá nội huyện, liên xã, thu nhập thấp; Lãnh đạo tỉnh Lạng Sơn xác định phải thực hiện chuyển đổi số, phát triển kinh tế số để giúp dân xoá đói, giảm nghèo, hướng đến làm giàu và việc làm thiết thực đầu tiên là phát triển các cửa hàng số để người dân dễ dàng bán sản phẩm qua mạng cho khách hàng cả nước. Lạng Sơn đặt ra mục tiêu, đến năm 2025, có 50% hộ gia đình có cửa hàng số, tài khoản thanh toán điện tử; năng suất lao động sẽ tăng 7%.

Để đạt mục tiêu trên, việc quan trọng nhất là phải có lực lượng trực tiếp hướng dẫn, hỗ trợ người dân tạo lập và sử dụng cửa hàng số. Lạng Sơn đã có sáng kiến thành lập các Tổ Công nghệ số cộng đồng¹ trên cơ sở bài học thành lập Tổ COVID cộng đồng hướng dẫn người dân ứng dụng công nghệ phòng, chống dịch thành công thời gian qua. Đây cũng là một thành phần ở cấp cơ sở của mô hình Trung tâm công nghệ phòng, chống Covid-19 quốc gia. Theo đó, mỗi thôn bản thành lập một Tổ công nghệ cộng đồng, với thành phần là Trưởng thôn và những người dân ham mê, nhiệt huyết ứng dụng công nghệ bán hàng qua mạng, có khả năng tuyên truyền, hướng dẫn những người dân khác sử dụng công nghệ số. Tổ công nghệ cộng đồng hướng dẫn, hỗ trợ người dân sử dụng nền tảng số, công nghệ số để mở cửa hàng số trên hai sàn thương mại điện tử VOSO.VN và POSTMART.VN; mở tài khoản thanh toán điện tử; đăng ảnh sản phẩm, tạo kho hàng, nhận đơn, đóng gói sản phẩm và quan trọng nhất là cam kết cung cấp sản phẩm đúng chất lượng cho khách hàng.

Với sáng kiến trên, đến ngày 31/12/2021, Lạng Sơn đã phát triển được hơn 1.702 Tổ công nghệ cộng đồng với hơn 6.214 người tham gia. Từ 200 cửa hàng số ban đầu đã phát triển được hơn 116.000 cửa hàng số, đạt 60% số hộ gia đình có cửa hàng số và tài khoản thanh toán điện tử, doanh thu tăng gần 200 lần, theo trang web thống kê về số hộ nông dân lên sàn thương mại điện tử của Bộ Thông tin và Truyền thông thì chỉ tính riêng số giao dịch thành công trên cửa hàng số của các hộ nông dân Lạng Sơn đứng thứ 2 toàn quốc sau Bắc Giang và số sản phẩm đưa lên sàn cũng đứng thứ 2 toàn quốc sau Hà Nội.

Qua kinh nghiệm thành lập Tổ công nghệ cộng đồng tại Lạng Sơn cho thấy Chuyển đổi số bắt đầu từ người dân, lấy người dân làm trung tâm, làm cho người dân thấy công nghệ là thứ dễ dàng, thiết thực. Chuyển đổi số nếu tạo giá trị cho người dân, được người dân hưởng ứng, sử dụng thì chuyển đổi số sẽ đi vào cuộc sống, tạo nên cộng đồng số, phát triển chính phủ số, kinh tế số và xã hội số.

4. Kinh nghiệm thế giới:

4.1. Nhật Bản

Vào tháng 9/2021, Nhật Bản đã thông qua luật “Digital Agency law”, thành lập Cơ quan chuyên trách về chuyển đổi số (Digital Agency), trên cơ sở phát triển, nâng cấp Cơ quan tham mưu chiến lược về công nghệ thông tin. Cơ quan chuyên

¹ Thực tế triển khai chuyển đổi số thời gian vừa qua cho thấy, chuyển đổi số chỉ thành công khi được người dân hiểu, hưởng ứng, tham gia, người dân trở thành công dân số, có các hoạt động được đưa lên môi trường số. Một số địa phương đã có những cách làm sáng tạo để giúp người dân chuyển đổi số, trong đó có sáng kiến thành lập “Tổ công nghệ số cộng đồng”. Tổ công nghệ số cộng đồng thực hiện các hoạt động tuyên truyền, hướng dẫn, hỗ trợ người dân sử dụng công nghệ số, đưa công nghệ số vào mọi ngõ ngách cuộc sống; người dân được tiếp cận công nghệ theo cách đơn giản, tự nhiên, xuất phát từ nhu cầu và tạo ra giá trị thiết thực. Trên cơ sở thực tế triển khai trên, để nhân rộng các sáng kiến thành công, Bộ Thông tin và Truyền thông đã ban hành văn bản số 793/BTTTT-THH ngày 05/03/2022 về hướng dẫn thí điểm triển khai Tổ công nghệ số cộng đồng tại các địa phương, trong đó, xác định rõ mục đích, yêu cầu, nhiệm vụ, các hoạt động triển khai của Tổ công nghệ số cộng đồng và Tổ chức thực hiện.

đổi số là cơ quan trực thuộc Chính phủ, chịu trách nhiệm điều phối các hoạt động chuyển đổi số thống nhất từ Trung ương tới địa phương, bao gồm cả việc điều phối phân bổ kinh phí cho các hoạt động này. Trọng tâm hoạt động trong 05 năm tới của Cơ quan này là: Số hóa, đưa toàn bộ dịch vụ công lên môi trường số; triển khai nền tảng điện toán đám mây dùng chung cho Chính phủ; thúc đẩy sử dụng thẻ căn cước thông minh. Các sáng kiến chuyển đổi số đã được ông Suga Yoshihide quyết liệt triển khai ngay sau khi nhậm chức Thủ tướng vào tháng 9/2020 với mục tiêu thay đổi toàn diện hoạt động của Chính phủ Nhật Bản đang ngày một quan liêu, trì trệ.

Cơ quan chuyển đổi số này bắt đầu với khoảng 600 nhân sự. Trong đó 200 nhân sự đến từ lĩnh vực tư nhân, phần nhân sự còn lại được sử dụng lại từ IT Strategic Headquarters (khoảng 200 nhân sự) và điều chuyển từ các bộ, ngành khác. Với việc hợp tác với lĩnh vực tư nhân, Chính phủ Nhật Bản kỳ vọng thay đổi cách thức vận hành và làm việc của cơ quan nhà nước vốn đang ngày một quan liêu và trì trệ. Một Ban kiểm soát cũng được thành lập để bảo đảm việc hợp tác công - tư này là công khai, minh bạch và Chính phủ đối xử công bằng với các doanh nghiệp.

Với vai trò như vậy, Cơ quan chuyển đổi số Nhật Bản có ảnh hưởng tới các bộ, ngành và dẫn dắt chuyển đổi số quốc gia của Nhật Bản. Chính phủ Nhật Bản mong muốn xây dựng Cơ quan chuyên trách về chuyển đổi số trở thành hình mẫu cho các cơ quan khác của Chính phủ.

4.2. Singapore

Singapore GovTech (Singapore Government Technology Agency) được thành lập vào năm 2016 với vai trò dẫn dắt tổng thể và toàn diện quá trình chuyển đổi số trong các hoạt động của Chính phủ Singapore. Về nhân sự, hiện nay, GovTech có khoảng 3.000 nhân viên, tập trung vào phát triển sản phẩm và bảo đảm an toàn thông tin mạng.

Trọng tâm của GovTech là tạo ra các nền tảng công nghệ để dựa trên đó, các cơ quan tổ chức khác tập trung vào phát triển các giải pháp để giải quyết bài toán nghiệp vụ chuyên ngành thay vì phải giải quyết các vấn đề liên quan đến công nghệ. Theo đó, GovTech chịu trách nhiệm triển khai toàn bộ các nền tảng chuyển đổi số quốc gia trọng yếu của Singapore (thay vì giao có các bộ, ngành chuyên môn như mô hình của các nước), đồng thời GovTech có thể huy động nhân lực của các bộ, ngành liên quan tham gia trong quá trình triển khai các nền tảng. Nhờ đó, quá trình chuyển đổi số quốc gia, phát triển Quốc gia thông minh (Smart Nation) của Singapore được thúc đẩy nhanh hơn, hiệu quả hơn.

Các nền tảng chuyển đổi số quốc gia do GovTech phát triển gồm có: Nền tảng trợ lý ảo Jamie, Nền tảng dữ liệu data.gov.sg, Nền tảng thanh toán bằng mã

QR, Nền tảng đăng ký kinh doanh cho doanh nghiệp, Nền tảng khảo sát ý kiến người dân FormSG, v.v....

Thủ tướng Singapore Lý Hiển Long xác định mục tiêu dài hạn là xây dựng và nâng cao năng lực kỹ thuật của Chính phủ thông qua GovTech. Mỗi cơ quan, tổ chức của Chính phủ phần nào đã có năng lực kỹ thuật phục vụ nhu cầu của riêng mình. Tuy nhiên, chỉ khi GovTech được ra đời mới có một cơ quan thực hiện chuyển đổi số Chính phủ một cách tổng thể và toàn diện. Ông Lý Hiển Long cũng nhấn mạnh việc thuê ngoài là cần thiết, tuy nhiên, không thể thuê ngoài tất cả mọi thứ. Chính phủ Singapore cần có năng lực để tự xây dựng để làm chủ, và sứ mệnh đó được trao cho GovTech.

5. Đề xuất:

Trong giai đoạn tới, đề kiến toàn và phát huy vai trò tổ chức bộ máy về chuyển đổi số, Bộ Thông tin và Truyền thông đề nghị các bộ, ngành, địa phương:

- Ban hành Nghị quyết của cấp ủy Đảng về chuyển đổi số theo hướng dẫn tại Văn bản số 16-CV/BCSD ngày 26/5/2021 của Ban cán sự Đảng Bộ Thông tin và Truyền thông.

- Xây dựng và ban hành Kế hoạch tổng thể giai đoạn 05 năm và Kế hoạch hành động hàng năm về chuyển đổi số theo hướng dẫn tại Văn bản số 2390/BTTTT-THH ngày 29/6/2020 của Bộ Thông tin và Truyền thông, phù hợp với định hướng chuyển đổi số năm 2022.

- Kiến toàn và phát huy vai trò Ban Chỉ đạo chuyển đổi số của bộ, tỉnh.

- Kiến toàn và phát huy vai trò tham mưu, tổ chức triển khai chuyển đổi số của cơ quan chuyên trách công nghệ thông tin của các bộ, ngành, Sở Thông tin và Truyền thông các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương.

- Thành lập và tổ chức hoạt động hiệu quả Tổ công nghệ số cộng đồng và hình thành mạng lưới công nghệ số cộng đồng hỗ trợ triển khai chính phủ số, kinh tế số và xã hội số đến tận cấp đơn vị, cấp cơ sở, phường, xã, tổ, đội với nòng cốt là đơn vị chuyên trách về công nghệ thông tin, có sự tham gia của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Hội Nông dân Việt Nam, Liên minh Hợp tác xã Việt Nam, Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam và đại diện các doanh nghiệp bur chính, viễn thông, công nghệ thông tin tại mỗi địa phương; tham gia vào Mạng lưới công nghệ số cộng đồng toàn quốc theo hướng dẫn tại Văn bản số 793/BTTTT-THH ngày 5/3/2022 của Bộ Thông tin và Truyền thông.

Bộ Thông tin và Truyền thông kính báo cáo./.

BỘ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG